

Economia, Territori i Sostenibilitat

Codi: 104233

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Joan Carles Llurdés Coit

Correu electrònic: JoanCarles.Llurdes@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es tracta d'una assignatura de 1r curs, per tant no se'n demana cap d'especial, de prerequisit. Això sí, es recomana estar una mica al cas de l'actualitat nacional i internacional, en especial la de l'àmbit econòmic, polític, social i ambiental. Altrament dit, llegir de tant en tant la premsa generalista, veure alguns programes de TV, sentir algunes tertúlies a la ràdio, també fer una ullada a les xarxes socials (p. ex. Twitter), etc.

Objectius

Context:

De cara a la integració de coneixements d'economia en relació a la Geografia, aquesta assignatura s'ha d'entendre com a un instrument més per a la interpretació del territori, encara que d'entrada no ho sembli. Per això es procura mantenir certs "ponts" amb altres assignatures del Pla d'estudis del Grau, com ara: "Visions geogràfiques del món" (1r curs), "Societat, territori i medi ambient a Catalunya" (2n curs), "Polítiques Urbanes: Habitatge, Barris i Transport" (3r curs), o Geografia de les desigualtats", "Desenvolupament local i territorial" i "Ciutats, globalització i sostenibilitat" (4t curs). L'assignatura s'orienta a introduir els fonaments conceptuals bàsics relacionats amb la dimensió econòmica de la globalització (podeu veure els continguts més específics a l'apartat de "Continguts").

Els seus objectius són:

1. Que l'estudiant tingui una visió general de l'evolució cronològica de les principals escoles de pensament, de la mà de les idees dels seus principals autors, i de les seves implicacions en la política econòmica actual.
2. Que l'estudiant domini la terminologia econòmica i alguns dels indicadors macro i microeconòmics més utilitzats per tal d'entendre l'actualitat econòmica.
3. Que l'estudiant tingui la capacitat de reunir i interpretar informació de diversa mena i procedència per poder emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, econòmica, ètica i ambientals.
4. Que l'estudiant sàpiga analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la Geografia, en general, i de l'economia en particular.

5. Que l'estudiant sàpiga integrar coneixements de diverses disciplines socials i ambientals per ser capaç de descriure i interpretar les dinàmiques espacials vinculades als canvis socials, econòmics i ambientals.
6. Que l'estudiant sàpiga identificar les idees principals i secundàries i expressar-les amb correcció, formal i lingüística.

Competències

- Analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la geografia.
- Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
- Integrar coneixements de diverses disciplines socials i ambientals amb l'objectiu de descriure i interpretar les dinàmiques espacials vinculades a les transformacions socials, econòmiques i ambientals.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Comparar els diferents corrents teòrics de l'economia.
2. Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
3. Distingir els principals sistemes econòmics regionals i locals, el seu desenvolupament històric i la seva situació actual.
4. Identificar l'objecte d'estudi de l'economia.
5. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
6. Relacionar els agents econòmics principals amb els agents polítics o institucionals principals en el procés de planificació territorial.

Continguts

Aquest curs és una introducció als conceptes bàsics de l'anàlisi econòmica i a algunes de les implicacions de l'economia tant a nivell territorial com des del punt de vista de la sostenibilitat. Amb més concreció, i després d'un primer bloc introductori que se centra en l'actualitat econòmica més immediata i reflectida per diferents mitjans (bàsicament xarxes socials, premsa digital i alguns mitjans de comunicació), el programa de l'assignatura es divideix en un seguit de blocs el contingut dels quals es vertebrava al voltant d'uns quants conceptes clau i relacionats.

1. Bloc 1. Una introducció per anar obrint boca --> De què se'n parla més? Qui en parla més i des de quina posició ideològica? Què ens diu la "saviesa popular" o xarxes socials?
2. Bloc 2. Objecte de l'economia --> Què és? Economia i ètica. Escoles de pensament econòmic. Ideologia econòmica predominant avui dia
3. Bloc 3. Sistema econòmic i funcionament del mercat --> Agents econòmics. Economia de mercat i el seu funcionament. Models alternatius.
4. Bloc 4. La renda --> Cicles econòmics. Distribució de la renda i desigualtats. Sector públic i polítiques monetàries. Economia i COVID-19.
5. Bloc 5. Economia i territori --> Espais de producció i consum global.
6. Bloc 6. La sostenibilitat del model econòmic actual --> Creixement i desenvolupament sostenible. Economia del bé comú, economia col·laborativa (o especulativa?). La perspectiva de gènere en l'economia. Externalitats i petjada ecològica.

Alguns dels conceptes clau que han de vertebrar els continguts de l'assignatura són: diner, mercat, competència, deute públic, inflació, atur, socialdemocràcia, comunisme, coeficient de Gini, pobresa energètica, vulnerabilitat, globalització, paradís fiscal, felicitat, benestar, gentrificació, *resort*, filosofia *slow*, economia del bé comú, decreixement, etc.

A l'aula *Moodle* es publicarà un cronograma que indicarà les dates d'explicació de cada bloc així com també les dates d'entrega i realització dels diferents exercicis que formen part de l'avaluació.

L'idioma del *Moodle* i d'explicació a l'aula serà el català i només en el cas excepcional que al grup hi hagi un nombre important d'estudiants estrangers, es pot considerar l'opció de passar-se al castellà. Això no exclou que l'estudiantat pugui expressar-se en català o castellà a l'aula i redactar els diferents exercicis en un o altre idioma.

Metodologia

Les activitats formatives contemplades en aquesta assignatures són aquestes:

1. En primer lloc, mitjançant les *activitats dirigides*, és a dir, el desenvolupament del temari previst en sessions presencials (*) incloses en el calendari docent per al 1r semestre.
2. Segon, amb *activitats supervisades*, mitjançant el seguiment de notícies i debats de l'actualitat econòmica, a diferents escales. Així mateix, es disposa d'un compte de [Twitter específic de l'assignatura](#) que funciona com un "repositori" de material divers que serveixi per introduir l'explicació del temari a cadascuna de les sessions de docència.
3. Tercer, amb *activitats autònomes*, és a dir, tot allò que caldria fer per compte de l'estudiant de cara a la preparació de l'assignatura. Això inclou la consulta de material divers (p. ex. articles i/o altres documents) disponibles a l'aula *Moodle* de l'assignatura, així com també de bibliografia especialitzada, tant la més general com la que puntualment es citi. Val a dir que el desenvolupament de la docència en aquesta assignatura no seguirà el fil conductor d'uns Apunts d'Economia, *strictu sensu*, que es puguin publicar a l'aula *Moodle*, sinó que com es veurà al llarg del semestre la docència es farà mitjançant presentacions en format *Prezi*. De forma complementària es poden consultar altres manuals disponibles en el mercat; n'hi ha molts, i alguns d'excel·lents.
4. En quart lloc, amb activitats d'*avaluació* (que s'especifiquen en un altre apartat).
5. Finalment, el professorat haurà de destinar aproximadament uns 15' d'alguna classe (bàsicament serà cap a final del període docent) a permetre que l'alumnat pugui respondre les enquestes d'avaluació de l'actuació docent i d'avaluació de l'assignatura.

(*) Atenció: la metodologia docent proposada aquí pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Explicaciones del temari	45	1,8	1, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Treball d'estudi i pràctiques tutoritzades individualment	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			

Estudi per a la prova escrita	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6
Realització de tasques d'avaluació	43,25	1,73	1, 3, 4, 5, 6
Seguiment d'actualitat econòmica	15	0,6	5, 6

Avaluació

Parts de l'avaluació:

L'avaluació es farà de forma continuada i els coneixements seran avaluats mitjançant els següents criteris:

1. Quatre informes amb un pes d'un 10% cadascun (total 40%). La seva realització és individual i es faran fora de l'horari docent establert; l'informe resolt s'haurà de dipositar a l'aula *Moodle* en un termini aproximat de tres setmanes des de la seva publicació (és a dir, no s'acceptaran informes al final de curs).
2. Una presentació oral, individual o en parella de la qual se'n donarà més detalls un cop començat el curs. Com de presentacions orals n'hi hauran unes quantes la previsió és que se'n facin a partir de mitjans d'octubre i fins que acabi el període de docència (veure calendari acadèmic de la Facultat de Filosofia i Lletres). El seu pes serà d'un 10%. ATENCIÓ: en el moment de redactar aquesta guia no es disposa d'informació sobre el nombre d'estudiants matriculats a l'assignatura ni tampoc de les condicions en què s'haurà de fer la docència (per les possibles restriccions a la presencialitat). Si es considera que tant un com altre factor poden fer inviable la presentació oral, aquesta es substituirà per un exercici (amb el mateix pes que la presentació, un 10%).
3. Una prova escrita individual, el pes de la qual és d'un 50%. La prova tindrà una durada d'1:30h i es farà just abans que acabi el període d'activitats dirigides d'acord amb el calendari acadèmic de la Facultat. Pot ser presencial o a través de l'aula *Moodle*.
4. En tant que no se sap amb certesa com s'acabarà desenvolupant el curs, s'ha estimat oportú no tenir en compte l'assistència en la nota final de l'assignatura. Aquesta no és obligatòria però sí del tot recomanable.
5. La nota final serà la suma de totes aquestes notes parcials.

(*) Atenció: l'avaluació proposada aquí pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

D'altra banda, cal tenir en compte els següents aspectes:

1. Per a cada activitat avaluativa s'informarà del procediment i període de revisió de les notes que per norma general, sol ser d'una setmana després de publicar-se'n la nota. Després d'aquest període, no hi haurà cap més possibilitat de revisió.
2. Les activitats avaluatives no realitzades comptaran com a 0 (zero).
3. Dels 4 informes previstos cal lliurar un mínim de 2, els altres que no es facin comptaran com a 0 a la nota final (per tant, si no es fan, no sumen). L'estudiant ha de ser conscient de fins on vol arribar.
4. De la presentació oral, pot no fer-se però igual que els informes no lliurats, comptarà com a 0 a la nota final (per tant, si no es fa, no suma). En aquest cas no es podrà substituir per un informe llevat que per les circumstàncies abans indicades s'hagi de substituir aquesta part de l'avaluació per a tot el grup.
5. La prova escrita és OBLIGATÒRIA.
6. Tindrà la nota de "No Avaluable" l'estudiant que no hagi lliurat un mínim de 2 de les 6 activitats avaluatives que es contemplen.

Requisits per a ser avaluat/da:

1. Obtenir a la prova escrita la puntuació mínima equivalent a la meitat de la màxima puntuació prevista.
2. En cas que l'anterior no s'acomplís l'estudiant no podrà compensar aquesta nota amb la suma de les notes parcials restants i haurà de presentar-se a la recuperació.

Recuperació:

El procés d'avaluació ha de contemplar sempre sistemes de recuperació. Ara bé, cal tenir en compte que:

1. Per poder participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.
2. Per poder participar a la recuperació s'exigeix haver obtingut una qualificació mínima en la mitjana de l'assignatura de 3,5 (sobre un màxim de 10 punts).
3. Queden exclosos del procés de recuperació la presentació oral (o es fa quan toca o no es fa). Els informes no es "recuperen" perquè tampoc se suspenen (tenen una nota que se suma a la resta de notes parcials per configurar la nota final). Ara bé, i de mutu acord amb el professor, es pot optar a la millora d'algun exercici si existeix la possibilitat de millorar la nota en l'expedient (p. ex. passar d'un "aprobat" a "notable", de "notable a excel·lent" ...).
4. La data de la recuperació es decidirà dins el període que determini el calendari acadèmic de la Facultat de Filosofia i Lletres.
5. En aquesta assignatura no existeix la possibilitat d'un examen final (o prova similar) com a únic via per poder aprovar l'assignatura.

Atenció:

A banda de tot això, cal tenir en compte que:

1. En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.
2. La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs com dels exàmens, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència se suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduceix tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. Per la seva banda, "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar-ne les fonts, siguin en paper o en format digital. Es pot consultar la documentació de la UAB sobre "plagi" en aquest enllaç: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.
3. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Informes (4)	40 (10% cadascun)	0	0	2, 5, 6
Presentació oral	10%	0,25	0,01	2, 5
Prova escrita	50	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

En aquesta assignatura no s'inclou cap bibliografia obligatòria. De totes formes, es recomanen algunes referències a mode orientatiu:

ALBARRACÍN, Jesús (1991). *La economía de mercado*, Madrid, ed. Trolta.

BAÑOS, Antoni (2012). *Post economía. Hacia un capitalismo feudal*, Barcelona, ed. Libros del Lince.

BERMEJO, Roberto (1994). *Manual para una economía ecológica*, Madrid, ed. Los Libros de la Catarata.

CARRASCO, Cristina (2016). *Sostenibilidad de la vida y ceguera patriarcal. Una reflexión necesaria*, ATLÀNTICAS - Revista Internacional de Estudios Feministas, 2016, 1, 1, 34-57.

CASALS, Muriel i Montse SOLSONA (2008). *La immigració, un motor econòmic. Reflexions entorn de l'impacte de la població estrangera en l'economia catalana*, ed. Caixa de Sabadell-Fundació Jaume Bofill.

COWEN, Tyler (2008). *Descobreix l'economista que portes dins. Consells pràctics per fer-te la vida més fàcil*, Barcelona, ed. Columna.

D'ALISA, Giacomo; Federico DEMARIA i Giorgos KALLIS (Editors) (2015). *Decrecimiento. Vocabulario para una nueva era*. Barcelona, ed. Icària.

De SEBASTIÁN, Luís (2007). *Antologia breu de termes econòmics*, Barcelona, ed. Cristianisme i Justícia.

EKAIZER, Ernesto (2012). *Indecentes. Crónica de un atraco perfecto*, Barcelona, ed. Espasa.

ESTEFANÍA, Joaquín (2003). *La cara oculta de la prosperidad*, Madrid, ed. Taurus.

ETXEZARRETA, Mirem (2021). *La mochila austriaca. Qué supone el modelo de pensiones e indemnizaciones de la derecha europea*, Barcelona, Icaria Editorial.

FELBER, Christian (2014). *L'economia del bé comú*, Barcelona, Miret Editorial.

FLORES, María Victoria (2016). "La globalización como fenómeno político, económico y social", *Orbis - Revista Científica Electrónica de Ciencias Humanas*, vol. 34, pp. 26-41 (<https://www.redalyc.org/pdf/709/70946593002.pdf>).

GALBRAITH, John. Kenneth i Nicole SALINGER (1980). *Introducción a la economía, una guía para todos o casi*, Barcelona, ed. Crítica.

GALLEGO, Juan Ramon i José NÁCHER (coords.) (2001). *Elementos básicos de economía: un enfoque institucional*, València, ed. Tirant lo Blanch.

HERNÁNDEZ, Vicente (2010). *La gallina de los huevos de oro ... puedes ser tu. Aprende a ahorrar, a invertir y a multiplicar tu dinero*, Barcelona, ed. Gestión 2000.

HONORÉ, Carl (2019). *Bolder. Making the most of longer lives*, London, ed. Simon & Schuster.

KALLIS, Giorgios (2018). *Degrowth. The Economy: key Ideas*, Newcastle upon Tyne, ed. Agenda Publishing.

KRUGMAN, Paul; Robin WELLS i Kathryn GRADDY (2013). *Fonaments d'economia*, Barcelona, ed. Reverte.

LATOUCHE, Serge (2014). *Límite*, Buenos Aires, ed. Adriana Hidalgo.

MANKIW, Nicholas Gregory (2002). *Principios de Economía*, ed. Mc Graw Hill.

MARTINEZ ALIER, Joan i Jordi ROCA. (2001), *Economía ecológica y política ambiental*, México, ed. Fondo de Cultura Económica.

MOCHÓN, Francisco. (1998). *Economía bàsica*, ed. Mc. Graw-Hill.

MOLTÓ, Tomás (2001). *Materiales de economía política*, Madrid, ed. Ariel.

NIÑO-BECERRA, Santiago (2019). *El crash. Tercera fase*, Barcelona, Roca Editorial.

OLIVERES, Arcadi (2005). *Contra la fam i la guerra*, Barcelona, ed. Angle Editorial.

PASTOR, Alfredo (2007). *La ciencia humilde. Economía para ciudadanos*, Barcelona, ed. Crítica.

PARNREITER, Christof (2018). *Geografía económica. Una introducción contemporánea*, México, ed. Universidad Nacional Autónoma de México.
(<https://fiona.uni-hamburg.de/e2bfe5e6/parnreiter-2018-geografiaeconomica.pdf>)

PÉREZ OROZCO, Amaia (2014). *Subversión feminista de la economía. Aportes para un debate sobre el conflicto capital-vida*, Madrid, ed. Traficantes de Sueños.

PIKETTY, Thomas (2014). *El capital al siglo XXI*, Barcelona, ed. RBA.

RUÍZ, Clemente (2015). *Crisis y rediseño del capitalismo en el siglo xxi*, Universidad Autónoma de Baja California (México), ed. Miguel Ángel Porrúa.

SALA i MARTIN, Xavier (2002). *Economia liberal per a no economistes i no liberals*, Barcelona, ed. Pòrtic.

SAMUELSON, Paul Anthony (1973). *Curso de Economía Moderna*, Madrid, ed. Aguilar.

SOLANA, Antonio Miguel (coord.) (2016): *Espacios globales y lugares próximos. Setenta conceptos para entender la organización territorial del capitalismo global*, Barcelona, Icaria.

STIGLITZ, Joseph E. (1995). *Economía*, Madrid, ed. Ariel Economía.

TORRES, Juan (2000). *Economía política*, Madrid, ed. Pirámide.

Programari

Cap d'específic, se suposa que l'alumnat ja disposa d'un cert domini en les eines i programes d'ofimàtica més habituals (en aquest cas, bàsicament un processador de textos i un programa de presentacions).